

การศึกษาความรู้ คุณค่าและการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย
ตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาวพรเทพา ศิลป์ประสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-976-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015283

๒๕๓๒

A STUDY OF KNOWLEDGE, VALUE, AND PRACTICE CONCERNING
THE PATIENT'S DISCHARGE PLANNING AS REPORTED BY
PROFESSIONAL NURSES IN THE HOSPITAL AND
MEDICAL CENTERS, NORTHEASTERN REGION

Miss Puntipa Silprasit

คุณย์วิทยทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

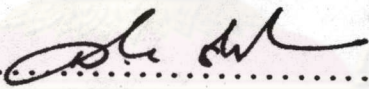
ISBN 974-569-976-4

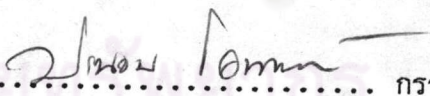
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความรู้ คุณค่าและการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่าย
ผู้ป่วยตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดย นางสาวพรรณทิพา ศิลป์ประสิทธิ์
ภาควิชา พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์

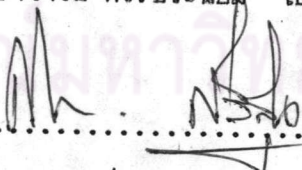
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมคิด รักษาสิทธิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุโข)

พรณทิพา ศิลป์ประสิทธิ์ : การศึกษาความรู้ คุณค่าและการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการ
 จำหน่ายผู้ช่วยตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 (A STUDY OF KNOWLEDGE, VALUE, AND PRACTICE CONCERNING THE PATIENT'S
 DISCHARGE PLANNING AS REPORTED BY PROFESSIONAL NURSE IN THE
 HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, NORTHEASTERN REGION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.
 ประนอม โอทกานนท์, 185 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ คุณค่า และการปฏิบัติกิจกรรมการ
 วางแผนการจำหน่ายผู้ช่วยตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพโดยส่วนรวมมีความรู้เพียงพอที่จะทำการวางแผนการจำหน่ายผู้ช่วยได้ เห็น
 ว่าการวางแผนการจำหน่ายผู้ช่วยมีคุณค่าอย่างยิ่ง และมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. เปรียบเทียบความรู้และคุณค่าเกี่ยวกับการวางแผนการจำหน่ายผู้ช่วยของพยาบาลวิชาชีพ
 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและแผนกที่ปฏิบัติงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมไม่
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เปรียบเทียบการรายงานการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ช่วยของพยาบาล
 วิชาชีพ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงานพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของ
 พยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมและแผนกอายุรกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิจารณารายข้อพบว่าพยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมมีการรายงานการปฏิบัติมากกว่า
 พยาบาลวิชาชีพในแผนกอายุรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นจำนวน 7 ข้อ ดังนี้ 1. ให้
 คำแนะนำผู้ช่วย เกี่ยวกับการปฏิบัติตนขณะอยู่ในโรงพยาบาล 2. สอนผู้ช่วยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อกลับ
 ไปอยู่บ้านก่อนการจำหน่าย 3. บันทึกข้อมูลการปฏิบัติการพยาบาลลงในบันทึกการพยาบาล 4. วางแผน
 การสอนสุขศึกษาแก่ผู้ช่วย 5. วางแผนการสอนสุขศึกษาแก่ญาติผู้ช่วย 6. สอนครอบครัวผู้ช่วยเกี่ยวกับการ
 การดูแลผู้ช่วยเมื่อกลับไปอยู่บ้านก่อนการจำหน่าย 7. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ช่วยในการวางแผนการจำหน่าย

4. พยาบาลวิชาชีพระบุปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดที่ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล การวางแผน การ
 ปฏิบัติและการติดตามประเมินผลตามลำดับดังนี้ 1. ไม่มีเกณฑ์การประเมินสภาวะทางจิตใจของผู้ป่วย 2.
 ขาดผู้ประสานงานในการประชุมวางแผนร่วมกับทีมสุขภาพ 3. ไม่มีเอกสารคู่มือเกี่ยวกับโรคของผู้ป่วย
 และ 4. ไม่มีนโยบาย เกี่ยวกับการประสานงานกับพยาบาลสาธารณสุข

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
 สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....
 ปีการศึกษา2531.....

ลายมือชื่อนิสิตพรณทิพา ศิลป์ประสิทธิ์.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาประนอม โอทกานนท์.....

PUNTIPA SILPRASIT : A STUDY OF KNOWLEDGE, VALUE, AND PRACTICE
CONCERNING THE PATIENT'S DISCHARGE PLANNING AS REPORTED BY PROFESSIONAL
NURSES IN THE HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, NORTHEASTERN REGION.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANOM OTHAGANONT, Ed.D. 185 PP.

The purposes of this study were to study and to compare knowledge, value, and practice concerning the Patient's Discharge Planning reported by professional nurses in the Hospital and Medical Centers, Northeastern region.

The major findings:

1. Professional nurses have a sufficient knowledge in performing the Patient's Discharge Planning; consider it in a great value and they have practiced the Patient's Discharge Planning quite often.
2. The comparison of knowledge and value concerning the Patient's Discharge Planning classified by their educational levels, working experiences and working departments are no statistically significant difference at .05.
3. The comparison of practice concerning the Patient's Discharge Planning classified by their educational levels and working experiences are no statistically significant difference at .05. Professional nurses working in Surgical department have higher mean scores than professional nurses working in Medical department in 7 items as follows; (1) advise the patients for self-practice during their hospitalization, (2) advise the patients for self-practice at home, (3) written the nurses note (4) planning the patients health education (5) planning the patient's relatives health education, (6) advise the patient's relatives how to take care the patients at home and (7) providing the patient informations for Discharge Planning.
4. The problems of practice the Patient's Discharge Planning listed by professional nurses, according to Nursing Process, are as follow: (1) none of Psychological evaluating tools available, (2) absense of planning coordinator among health team, (3) shortage of patient handbooks and (4) none of public health nurses coordinating policies available.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต *พูนทิพย์ สิทธิจันทร์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Pranom Othaganont*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตีเรก ศรีสุโข อาจารย์สําราญ มีแจ้ง ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสามเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่ง การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากบุคคลต่าง ๆ อาทิ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 4 แห่ง ซึ่งให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ช่วยผู้วิจัยทั้ง 4 ท่าน ตลอดจนพยาบาลวิชาชีพทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยบางส่วน ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้คอยเอาใจใส่สนับสนุนชีวิต การศึกษาของลูกและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

บรรณพิภพ ศิลป์ประสิทธิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ปัญหาของการวิจัย	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การพยาบาลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง	12
การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย	20
พยาบาลกับการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
	สรุปผลการวิจัย	116
	อภิปรายผลการวิจัย	117
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	128
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	132
	บรรณานุกรม	133
	ภาคผนวก	142
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	143
	ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	149
	ภาคผนวก ค. การวิเคราะห์เครื่องมือการวิจัย	169
	ประวัติผู้เขียน	173

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรจำแนกตามโรงพยาบาลและแผนกที่ปฏิบัติงาน	51
2	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามโรงพยาบาลและ แผนกที่ปฏิบัติงาน	63
3	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน	64
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ คุณค่าและการ ปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ	65
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณค่าการวางแผนการ จำหน่ายผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพจำแนกเป็นรายชื่อ	66
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ	70
7	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ คุณค่าและ การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย จำแนกตามวุฒิการศึกษา ของพยาบาลวิชาชีพ	74
8	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าการวางแผน การจำหน่ายผู้ป่วยจำแนกตามวุฒิการศึกษาของพยาบาลวิชาชีพ เป็นรายชื่อ	75
9	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย จำแนกตามวุฒิการศึกษาของพยาบาล วิชาชีพเป็นรายชื่อ	80
10	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ คุณค่าและการ ปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานของพยาบาลวิชาชีพ	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าการวางแผน การจำหน่ายผู้ป่วยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของพยาบาลวิชาชีพ เป็นรายข้อ	86
12	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของ พยาบาลวิชาชีพเป็นรายข้อ	91
13	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ คุณค่าและการ ปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน ของพยาบาลวิชาชีพ	96
14	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าการวางแผน การจำหน่ายผู้ป่วยจำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ เป็นรายข้อ	97
15	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงานของ พยาบาลวิชาชีพเป็นรายข้อ	102
16	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่รายงานปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยขั้นตอน การศึกษาข้อมูล	108
17	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่รายงานปัญหา อุปสรรค ในการ ปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยขั้นตอนการวางแผน	110
18	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่รายงานปัญหา อุปสรรคใน การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยขั้นตอน การปฏิบัติกรพยาบาล	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่รายงานปัญหา อุปสรรคใน การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยชั้นตอน การติดตามประเมินผล	114

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงความต่อเนื่องของภาวะสุขภาพดีและการตาย ตามแนวคิดของนิวแมน	15
2	แสดงภาวะที่ครอบคลุมมีสิ่งรบกวนตามแนวคิด ของนิวแมนและยัง	19
3	แสดงการใช้กระบวนการพยาบาลในการวางแผนการจำหน่าย	31
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ คุณค่าและการปฏิบัติ กิจกรรมการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยของพยาบาล กับการพยาบาลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง	45

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย